

Barbara Markowska
Collegium Civitas

Ciało Hegla – pismo Derridy
[résumé]

Na początku swej drogi w *De la grammatologie* Derrida ogłosił Hegla pierwszym filozofem pisma i różnicy. Z pewnej perspektywy można powiedzieć, że całe dzieło Derridy stanowi próbę przepisania heglowskiego *corpusu*, a raczej napisania całkiem innej historii filozofii wobec rozkładających się resztek heglizmu. Uporczywa obecność w jego pismach wątków heglowskich, skłania nas do zadania pytania: jaka relacja zachodzi pomiędzy tymi dwoma filozofami? A dokładniej rzecz ujmując o ile jeden i drugi jest filozofem ruchu, historyczności, odwleczenia, to na czym polega różnica między tymi dwoma ruchami, moc tego powtórzenia, które wydaje się stawiać opór dialektyce?

Aby wymknąć się dialektycznej maszynie Derrida nigdy staje w opozycji wobec Hegla. Można wobec tego zastanawiać się (i to będzie stawką tego referatu) czy jest możliwy jakikolwiek inny ruch niż dialektyczny, opierający się na pracy negatywności? Jeśli wytworzenie takiego ruchu przemieszczającego samo *Aufhebung* jest prawdziwym celem derridiańskiego projektu to, jak pokażemy, nie pozostaje mu nic innego jak zaprosić Hegla do tańca w którym wirujący łańcuch figur rozszczepia się w podwójnym geście jednoczesnej afirmacji i zdystansowania. Przedmiotem naszej analizy będzie derridiańskie *Glas*, miejsce wiwisekcji wczesnych pism Hegla poświęconych chrześcijaństwu i etyce. Wiwisekcji polegającej na pisaniu w objęciach Hegla, na przecinaniu skalpelem jego tekstualnego ciała. Postaramy się prześledzić ukośny ruch tego skalpela, by odcyfrować ślady nacięć, ów tajemniczy tatuaż, którym pismo Derridy pokrywa ciało Hegla.